



"Rammer og premisser"

CIENS 27.4.2016

Seminar om vassdragsforvaltning og lokal medvirkning
Bærum elveforum, Oslo elveforum, Lysakerelvas venner

Inger Staubo
Skred og vassdragsavdelingen

Medvirkning fra interesseorganisasjoner

- Plan og bygningsloven Kap. 5
- Vannressursloven § 24
- Miljøinformasjonsloven § 20
- Vannforskriften § 27, § 28 - høring

NVE i arealplanlegging og som vassdrags- og energimyndighet

Ansvar, rolle og oppgaver:

- Konsesjons- og tilsynsmyndighet etter energi- og vassdragslovgivningen
- Koordinerende nasjonal myndighet for forebygging av flomskade
 - Bistand i kommunal arealplanlegging (og bygge-/disp.sak) når det gjelder spørsmål knyttet til flomfare og vassdrag generelt
 - Pålegge flomforebyggende/-dempende tiltak (som vassdrags-, konsesjons- og tilsynsmyndighet)
- Vassdragsmyndighet
 - Bidra til at hensynet til vassdragsmiljø/allmenne interesser blir ivaretatt (i konsesjon etter vassdrags- og energilovgivningen, i planer etter PBL, som råd i enkeltsaker etter PBL, og ved sikringstiltak)

Vann, vassdrag og miljø

[NVE - Forside](#) > [Vann, vassdrag og miljø](#)

Publisert 04.08.2015 , sist oppdatert 09.02.2016

Vassdragsnaturen i Noreg er mangfaldig, og vassressursane blir nytta til ei rekke føremål



Ydding. Foto: Bjørn Lytskjold

Vassdragsvern

Verneplan for vassdrag er vedteken i Stortinget ved fleire vedtak i perioden 1973-2009. Ein rekke vassdrag er varig verna mot kraftutbygging. Det er likevel opna for at små kraftverk i verna vassdrag kan konsesjonbehandlast. Eigne bestemmingar om tiltak i verna vassdrag finst i vassressurslova og i "Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag".

Tiltak i vassdrag

Tiltak i vassdraget kan vere vassuttak til alle føremål, også uttak av grunnvatn, og fysiske inngrep

[Må eg ha konsesjon?](#) >

[Verneplan for vassdrag](#) >

[Vassforvaltningsforskrifta](#) >

[Miljøtilsyn](#) >

[Damtilsyn](#) >

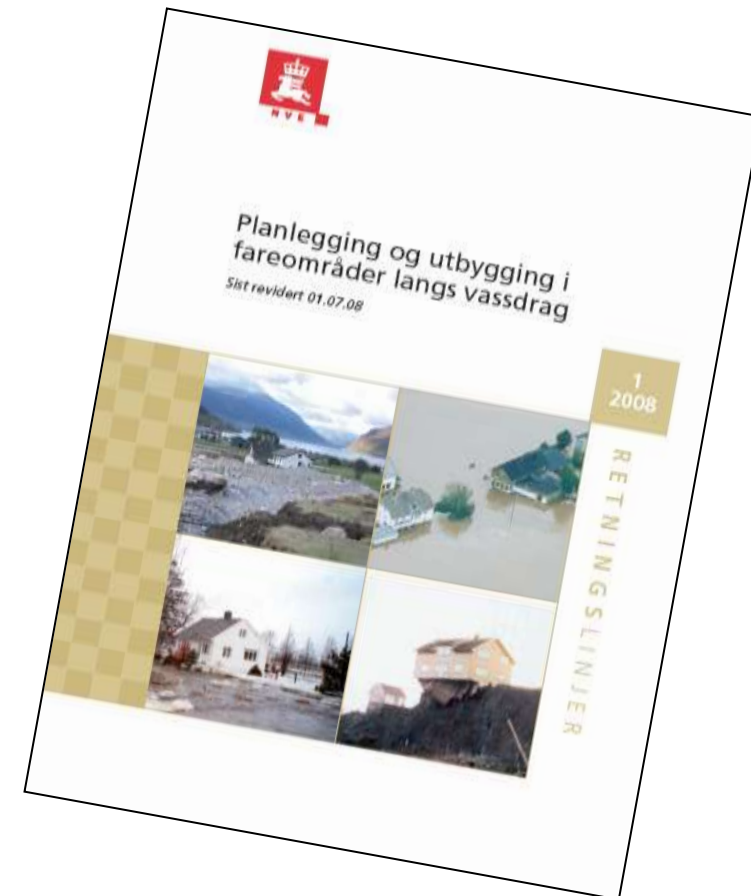
Verneplaner for vassdrag

Velg fylke

Velg vassdrag

Arealplanlegging

- Kommunene er ansvarlige for at det tas tilstrekkelig hensyn til naturfare i arealplanleggingen
- Byggteknisk forskrift definerer nasjonale sikkerhetskrav ved ny utbygging:
 - Flom: 1/20, **1/200**, 1/1000
 - Skred: 1/100, **1/1000**, 1/5000
- NVE er statlig fagmyndighet.
 - Veiledning, informasjon om flom og skredfare
 - Utfyllende retningslinjer
 - Uttalelser til planer, eventuelt innsigelse
 - Opplæring, fagsamlinger



Hvordan oppstår tiltak?

1. Gjennom en reguleringsplan. NVEs regionkontor gir uttalelse.
2. Tiltak som ønskes gjennomført utenom reg. plan el. arealplan
 1. NVE foretar en konsesjonspliktavurdering etter melding.
 1. Konsesjonspliktig etter vrl. Samordning etter § 20 mulig.
 2. Ikke konsesjonspliktig etter vrl, NVE anbefaler behandling etter pbl. Gir råd.
 2. Kan gjennomføres uten søknad.
3. Sikringstiltak, kommunen i samarbeid med NVE

Vannressursloven

- § 2. (*hva loven regner som vassdrag og grunnvann*) Som vassdrag regnes alt stillestående eller rennende overflatevann med årssikker vannføring, med tilhørende bunn og bredder inntil høyeste vanlige flomvannstand. Selv om et vassdrag på enkelte strekninger renner under jorden eller under isbreer, regnes det i sin helhet som vassdrag. Som vassdrag regnes også vannløp uten årssikker vannføring dersom det atskiller seg tydelig fra omgivelsene.

Vannressursloven

- § 2 Hva loven regner som vassdrag og grunnvann
- § 5 Forvalteransvar og aktsomhetsplikt
- § 8 Konsesjonsplikt
- § 11 Kantvegetasjon
 - 1. ledd – generell plikt – **skal det** opprettholdes
 - Kommunen bestemmer bredden
 - Fylkesmannen gir dispensasjon
 - NVE er ankeinstans med sanksjonsmyndighet
 - § 59 Pålegge retting
 - § 60 Tvangsmulkt, overtredelsesgebyr
 - § 63 d. straffeansvar

Konsesjonspliktige saker etter vrl (§ 8)

- Minstevannføring (§ 10). Hvis vannføringen blir mindre enn alminnelig lavvannføring i perioder av året.
- Vernede vassdrag (§ 35), strengere vurdering
- Nedlegging av vassdragsanlegg (§ 41)
- Uttak og/eller påvirkning av overflatevann og grunnvann
- Vassdragsinngrep
- § 20 Samordning av tillatelser ved konsesjonsplikt.
NVE kan fastsette at det ikke trengs konsesjon etter vrl. for tiltak som behandles etter annet lovverk:
 - Lakse- og innlandsfiskeoven § 7 eller § 10
 - Forurensningsloven § 11 eller forskrift
 - Dispensasjon fra vernevedtak etter naturvernloven
 - Plan- og bygningsloven
 - Skogbrukslova § 7 eller jordlova § 11.

Tillatte tiltak

Små inngrep uten nevneverdige virkninger for allmenne interesser trenger ikke tillatelse fra noen myndigheter

- grøfting, grøftrensk og lukking av grøfter på dyrka mark
- mindre flom- og erosjonssikringstiltak
- begrenset uttak av avlagrete løsmasser,
- uttak av vann til eget bruk, når dette ikke medfører oppdemming
- bruer og kulverter som er en del av godkjent reguleringsplan, eller som inngår i plan for landbruksveg

Forutsetning

- Tiltakene utføres slik at allmenne interesser ikke blir skadelidende
- Ivaretar aktsomhetsansvaret (§ 5)
 - Allmenne interesser omfatter
 - fisk og fiskeinteresser
 - friluftsliv
 - plante- og dyreliv, særlig rødlistede arter og naturtyper
 - flomforhold

Tiltak som skal meldes

- Ved tvil om det er konsesjonspliktig, send melding til NVE tidlig for vurdering.
- Allmenne interesser skal være berørt

Tiltak som ikke krever konsesjon etter vrl.

- NVE understreker at dette ikke innebærer at saken ikke skal behandles etter annet lovverk, f.eks. PBL

Forebygging av fare knyttet til flom

- generelle NVE-råd til kommunen

- Gi vassdraget nok plass !
- Vurder byggegrense mot vassdrag
- Ikke lukke/vurdér å gjenåpne bekker
- Ha oversikt over lavpunkter i terrenget
- Hold kummer, kulverter, stikkrenner etc. åpne
- Ha oversikt over og planlegg for alternative flomvannveier
- Planlegg for et klima i forventet endring (år 2100)
- Vær oppmerksom på erosjonsfare
- Beredskapsplaner og overordna ROS-analyse

Bekkelukkinger

- Bekkelukkinger bør generelt unngås pga.
 - Natur- og kulturlandskapet
 - Biologisk mangfold
 - Mindre fare for flomskader
- Hvis likevel nødvendig anbefaler vi reguleringsplan
 - rørene er dimensjonert for stor flom
 - påse at det er alternative, sikre veier for flomvannet
 - Inntakene må være sikret med rister som er formet slik at de ikke blir tilstoppet
 - skader på andre eiendommer som følge av feil utforming eller manglende vedlikehold kan medføre erstatningsansvar (§ 47)



Vassdragsmyndighet etter § 11

- **NVE** vassdragsmyndighet etter første ledd, følger opp eventuelle brudd på bestemmelsen.
- **Kommunen** kan med hjemmel i andre ledd fatte enkeltvedtak om bredden på beltet, og kan fastsette bredden i planer etter plan- og bygningsloven.
- **Fylkesmannen** er vassdragsmyndighet etter tredje ledd, og kan gi fritak for kravet om opprettholdelse av kantvegetasjonen.

Funksjon og formål

- Motvirke avrenning – ivareta både hensyn til erosjon og forurensning, og
- gi levested (skjul, oppholdssted mv) for arter av planter og dyr som har naturlig tilhold ved eller i vassdraget
- Ikke satt krav til bredde i loven
- Kommunen kan fastsette bredden hvis det kreves

Ansvar for kantvegetasjonen

- Forvalteransvar og aktsomhetsplikt i vannressursloven
- Vassdrag tilhører den grunn det dekker
- Grunneier har et særskilt ansvar for å forvalte sin egen eiendom
- Grunneier er ansvarlig og pålegges en plikt til å opprettholde kantvegetasjonen gjennom bestemmelsen i vrl § 11

Hogst i vernebelte, Lomma i Bærum

- Kommunen rapporterte om ulovlig hogst
- NVE ga overtredelsesgebyr 100 000 kr.
- Synder klaget til OED
- Klagen ikke tatt til følge



Fjerning av kantvegetasjon langs Oslandsvannet, Rogaland

- Fjernet vegetasjon på 110 m strekning i vernet vassdrag for å anlegge veg til massetak, (som også var i strid med reguleringsplanen for massetaket)
- Søkte i ettertid om dispensasjon, avslått av FM
- Klaget til NVE, som opprettholdt avslaget
- Kommunen krevde vegen fjernet og området tilbakeført
- NVE overlot oppfølgingen til kommunen